

A. Jaké priority by měla ČR prosazovat na evropské úrovni při snaze o odbourávání překážek digitálního trhu?

A.1 Chytrý průmysl

Česká republika je jednou ze zemí EU s nejvyšším podílem průmyslu na HDP (33%), proto by měla svému průmyslu otevřít cestu na jednotný digitální trh. Investice do průmyslu se pak projeví vznikem **nových pracovních míst**. Klíčovými prioritami v této oblasti jsou:

- **Podpora digitalizace průmyslu** (Industry 4.0) – zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti evropských průmyslových podniků pomocí chytrých systémů a strojů podporujících vazbu mezi výrobou a obchodními procesy, vzdělávání a podpora projektů vývoje a nasazování digitálních technologií v průmyslu;
- **Chytré výrobky** – vytvoření prostředí pro chytré výrobky připojené na internet (Internet of Things), odstranění překážek v oblasti ochrany osobních údajů, odpovědnosti a uzavírání smluv – v ČR hraje klíčovou roli automobilový průmysl, chytrá auta a příslušenství pro nás mohou být příležitostí;
- **Cloudové technologie** – podpora cloudu jako cesty k zajištění špičkových informačních technologií pro průmyslové a další podniky, kultivace tržního prostředí pomocí standardních smluvních nástrojů, odstranění překážek v oblasti ochrany osobních údajů;
- **Kybernetická bezpečnost** – zabezpečení průmyslových systémů a kritické infrastruktury před nehodami i cílenými útoky jako nástroj k zajištění stability evropské ekonomiky;
- **Rozvoj investičního prostředí** – podpora otevřenosti domácích firem růstovým investicím zvenčí, podpora aktivit domácích i zahraničních investorů, zprostředkování kontaktů mezi zavedenými podniky, start-upy a investory vhodnými pro každou kategorii;
- **Vzdělávání odborníků** – odborná příprava průmyslových specialistů se znalostí informačních technologií na středoškolské i vysokoškolské úrovni, rekvalifikace současných specialistů pro práci s digitálními systémy.

A.2 Podpora inovací

Motorem pro chytrý průmysl a rozvoj podniků by měly být inovace na úrovni univerzit, výzkumných institucí, podnikatelského prostředí a v rámci jejich spolupráce. Tato oblast zahrnuje:

- **Efektivní transfer technologií** – účinný přenos výsledků z akademických a výzkumných pracovišť do podniků jako nezbytný krok jak pro zajištění financování výzkumu, tak pro praktické uplatnění dosažených inovací;
- **Podpora start-upů a SME** – podpora a rozvoj inkubátorů, snížení administrativní zátěže; začínající společnosti jsou hlavním zdrojem inovací uváděných do praxe, bez pomoci však ani perspektivní inovace nemusí v tržním prostředí uspět;
- **Big data a data re-use** – podpora na úrovni sdílení informací veřejného sektoru, zavedení širších výjimek z autorských práv, odstranění překážek na úrovni ochrany osobních údajů, využití big data ze strany státu (eHealth, eGovernment, doprava, energetika);
- **Odpovědnost ISP a bezpečné přístavy** – důraz na přiměřené omezení odpovědnosti poskytovatelů služeb informační společnosti, zabránění paralýze inovativních obchodních modelů kvůli ochraně autorských práv či osobních údajů;
- **Vyvážený systém průmyslových práv** – podpora inovací díky monopolu na jejich využití při současné podpoře konkurujících inovačních aktivit, řešení otázky softwarových patentů a právní ochrany software.

A.3 Podpora digitální poptávky

Aby mohl evropský digitální průmysl růst a vytvářet pracovní místa, musí být stimulován dostatečnou poptávkou po digitálním obsahu, chytrých produktech a službách. Klíčovými prioritami v této oblasti jsou:

- **Levná a dostupná konektivita** – pokrytí veškerého evropského obyvatelstva připojením k internetu v kvalitě dostatečné pro konzumaci digitálního obsahu a služeb, podpora výstavby a rozvoje pevných a mobilních datových sítí a další infrastruktury;
- **Důvěra a ochrana osobních údajů** – racionální přístup k ochraně osobních údajů (risk-based approach, Privacy Impact Assessment, de minimis pravidlo, technická realizovatelnost ochrany), prezentace nového nařízení jako vhodného nástroje, který je nevhodně proveden, ochrana citlivých osobních dat bez stavění překážek prospěšným produktům a službám, podpora využití elektronických identit;
- **Podpora e-commerce** – snadné uzavírání smluv elektronicky, jednotné spotřebitelské právo, vymahatelnost práva v online spotřebitelských sporech, odstranění překážek pro vstup na národní trhy (viz níže);

- **Jednoduchá a jednotná právní úprava pro digitální obsah** – vytvoření jednotného a spotřebitelsky srozumitelného právního nástroje, který pokryje nákupy a předplatné aplikací, elektronických knih, hudby a filmů na internetu;
- **Podpora mobility služeb a obsahu** – zajištění přístupnosti nabízených služeb a poskytovaného obsahu (Spotify, Netflix, cloudové služby) jednotně z celého území EU
- **Moderní autorské právo** – změna vyvážení autorského práva od vydavatelů a kolektivních správců směrem k uživatelům a autorům – podpora spotřeby i tvorby autorského obsahu.

V hodnocení Digital Economy and Society Index se Česká republika současnosti nachází až na **17. místě z 28 členských zemí EU**. V tomto kontextu je proto třeba položit si otázku – **jaké aktivity v rámci jednotného digitálního trhu mohou Českou republiku posunout v rámci EU na čelní pozice?** Domníváme se, že jsou to právě výše popsané aktivity v oblasti chytrého průmyslu, inovací a digitální poptávky.

Podle nejnovějších zpráv se zdá, že do centra pozornosti Evropské komise se dostává především digitální poptávka a na jednotný digitální trh je ze strany Komise nahlíženo zejména spotřebitelskou perspektivou. Jsme přesvědčeni, že **digitální poptávka nemůže být dostatečně uspokojena bez podpory kreativní nabídky** stojící na pilířích chytrého průmyslu a inovační ekonomiky. Česká republika by proto podle našeho názoru měla **aktivně a výrazně zasáhnout do procesu formování strategie jednotného digitálního trhu a prosadit větší prostor pro chytrý průmysl a inovační ekonomiku**.

V rámci koherence mezi národními a evropskými politikami také vyvstává otázka, **zda by současná národní strategie Digitální Česko v. 2.0 neměla být aktualizována a uvedena do souladu se strategií pro jednotný digitální trh**. Domníváme se, že ačkoli by Česká republika neměla rezignovat na své vlastní strategické priority, uvedení obou strategií do souladu je žádoucí, protože **usnadní České republice čerpání prostředků z evropských fondů** (např. podpora projektů z oblasti znalostní a digitální ekonomiky může usnadnit čerpání podpory z Evropského fondu pro strategické investice).

B. Jaký má jednotný digitální trh potenciál pro regionální spolupráci?

Jednotný digitální trh odstraňuje administrativní hranice a umožňuje mobilitu a spolupráci v rámci přirozených geografických regionů i napříč celou EU. Mezi očekávanými přínosy patří:

- **Zvýšení mobility občanů** – na jednotném trhu mohou občané cestovat mezi členskými státy za prací i za zábavou a přitom mít stále přístupné své služby i obsah, podmínkou je cenově dostupnější roaming (zejména datový) a digitální obsah a služby přístupné z celé EU;
- **Přeshraniční projekty** – regionální spolupráce na projektech v oblasti bezpečnosti (integrováný záchranný systém, Schenghenský systém),

zdravotnictví (eHealth), e-governmentu (justice a přeshraniční řízení, přenositelné elektronické doklady) a dopravy.

Přirozenou platformou pro regionální spolupráci České republiky je jistě Visegrádská skupina, je však třeba zvážit, zda pro Českou republiku neexistují také **další, srovnatelně zajímavé nebo dokonce zajímavější příležitosti**. Trhy zemí V4 mohou být zajímavé pro české obchodníky, pro české spotřebitele však budou typicky spíše zajímavé trhy západní Evropy (Česká republika se v hodnocení zralosti digitální ekonomiky Digital Evolution Index umístila na prvním místě ze zemí V4). V kontextu významu průmyslu pro českou ekonomiku by proto Česká republika neměla zapomínat na **regionální spolupráci s Německem a Rakouskem**, která může znamenat **příchov znalostí a kapitálu a vznik nových pracovních míst**.

C. Jaké překážky je třeba odstranit pro zlepšení fungování přeshraničního online obchodování (e-commerce)?

Překážkou pro přeshraniční online obchodování je na jedné straně nedostatek **důvěryhodnosti a srozumitelnosti** zahraničních nabídek pro spotřebitele a na druhé straně vysoké **náklady a administrativní překážky** pro obchodníky. Za prioritní jsou považovány následující oblasti:

- **Zefektivnit uzavírání smluv elektronicky** – podporovat rozvoj služeb založených na důvěryhodných elektronických identitách a rychlou a kvalitní implementaci nařízení eIDAS v celé EU;
- **Unifikovat spotřebitelského právo** – prosadit jednotné právo pro pořízování zboží, služeb a digitálního obsahu spotřebitelem nebo vytvořit společné standardní smluvní podmínky a ty prosazovat jinými cestami (odborné organizace, zviditelnění u spotřebitelů);
- **Zajistit vymahatelnost práva v bagatelních věcech** – zajistit jednoduché a transparentní systémy pro řešení sporů online (ODR), jejichž výsledky budou vykonatelné jako nálezy z rozhodčího řízení, tím zvýšit důvěru spotřebitelů v prodejce a ochotu nakupovat v jiných členských státech EU;
- **Odstranit bariéry pro vstup na národní trhy** – one-stop-shop spotřebitelského dohledu pro e-shopy na území EU, podpora služeb odstraňujících jazykové bariéry (automatické překlady), jednotná úprava pro zasílání zboží napříč EU.

V rámci odstraňování překážek přeshraničního online obchodování je třeba pečlivě uvážit, **jaké prostředky by měla EU zvolit** – zda se vydat cestou harmonizace skrze nařízení a jiné legislativní nástroje, nebo naopak využít prostředky soft law jako vzorové smluvní podmínky a volitelné nástroje pro řešení sporů. Jsme přesvědčení, že **první cesta by měla být upřednostněna pouze v omezeném rozsahu pro klíčové otázky**. Na ostatní překážky je vhodnější **cílit pomocí soft law díky vyšší flexibilitě rychlejší tvorbě příslušných nástrojů**.